

TALUM, d.d., KIDRIČEVO
2325 KIDRIČEVO

KIDRIČEVO
10. 4. 03
2325

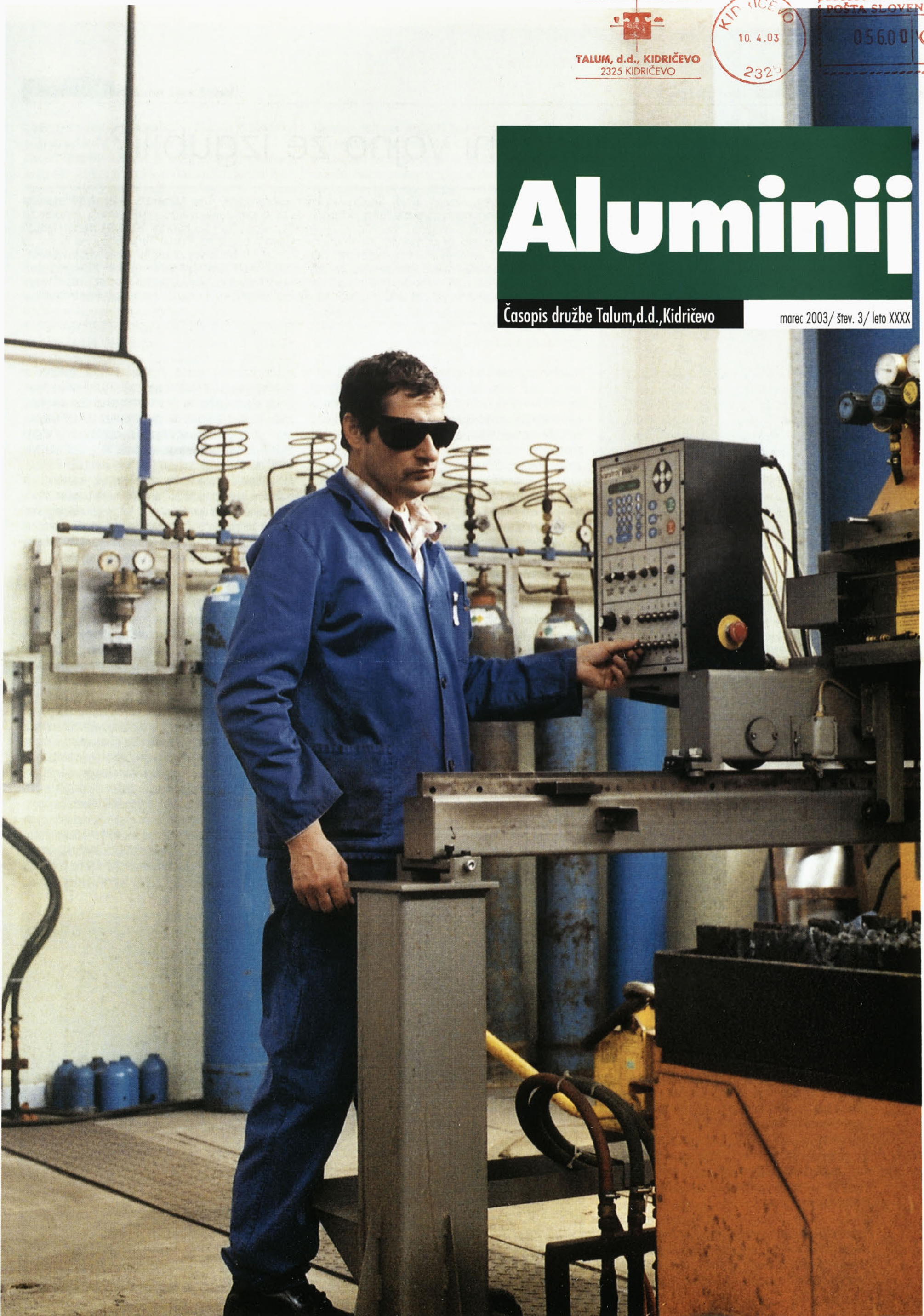
POŠTA SLOVENIJA

05600

Aluminij

Časopis družbe Talum, d.d., Kidričevo

marec 2003 / štev. 3 / leto XXXX

Ali so Američani vojno že izgubili?

Odgovor je pritrdilen! Saj tako menijo naši udeleženci (Žigman, Kožuh, Čuš, Šibila) letošnje konference, The Minerals, Metals&Materials Society, ki je bila marca letos v San Diegu, ZDA. Ne gre za vojno, na katero ste takoj pomislili, ki se šopiri nekje daleč v tujih krajih, ampak za neko drugo, ki se jim dogaja doma, in sicer na področju razvoja tehnologije proizvodnje aluminija. Američani so zadnja leta ves razvoj stavili na nove inertne anode, ki se v procesu elektrolize ne porabljajo, kar bi pomenilo izjemno tehnološko izboljšavo. Toda, Američani ne bi bili to kar so, če ne bi zadevo dramatizirali, špekulirali in povzdigovali svojo pomembnost in moč. Sedaj, ko jim ta razvoj ni uspel in se rešitev prelaga za 20 let - so utihnili. Na domači konferenci se jih je udeležilo le nekaj, domnevno zaradi strahu pred terorističnimi napadi. Zakaj takšno obnašanje!? »Strah zaradi terorizma je izmišljen,« je prepričan dr. Čuš. »Problem je drugje, Američani so v razvoju izgubili primat proti Evropi oziroma Pechineyu iz Francije. Ne prenesejo biti drugi, in če niso prvi, jih nič več ne zanima. Še bolj škodljivo je, da so na račun inertnih anod zanemarili razvoj obstoječe tehnologije,«

Sama konferenca (TMS) ima internacionalno zasnovo, je profesionalna organizacija, ki pokriva široko področje od predelave mineralov do proizvodnje primarnih kovin in od bazičnih raziskav pa do razvoja naprednih tehničnih aplikacij. Poslanstvo te organizacije je predvsem omogočanje izmenjave informacij, podpora transferju tehnologije, podpora izobraževanju profiliranim in bodočim strokovnjakom in vzpodbuda profesionalni etiki v smislu skrbi za okolje v širšem smislu (socialno okolje, naravno okolje,...). Dr. Čušu in gospodu Šibili sem na to temo postavil enako vprašanje:

Vtisi o konferenci in kam gre razvoj proizvodnje aluminija?

Dr. Zlatko ČUŠ: Približno tri leta je minilo odkar je znana finančna institucija ob pomoči največje korporacije za proizvodnjo aluminija (ALCOA), objavila dramatično novico za vse konvencionalne proizvajalce aluminija. Po njihovem mnenju bi naj najkasneje v dveh letih prišlo do ukinitve uporabe ogljikovih anod in katod za postopek pridobivanja aluminija. Na osnovi tega je bila izdana nekakšna nota ali sporočilo vsem finančnim institucijam, da naj nikakor ne vlagajo v klasične proizvodne kapacitete, ker bodo le-te v največ dveh letih predelane na uporabo inertnih anod. Še več, tisti, ki pa so že začeli s kakšnimi investicijami, pa naj takoj zaustavijo vse aktivnosti.

Zame osebno je bila ta novica dokaj šokantna, ker aktivno spremljam razvoj tega področja zadnjih 20 let. Po mojem vedenju so bili rezultati preizkušanj še daleč od možne komercialne industrijske rabe. Ali so razvili nekaj, kar bi bilo v strogi tajnosti in nedostopno strokovni javnosti. Možno, pa vendarle dvomim!

In tako smo se po dveh letih spet odpravili na konferenco TMS, kjer so prisotni vsi, ki kaj vedo o pridobivanju aluminija, pa naj si gre za industrijo, inštitute ali univerze. Videli smo, da je imel omenjeni članek bolj špekulativne namene kot kako resno znanstveno podlago. Res je, da smo imeli možnost videti inertno anodo, ki je bila v laboratoriju v uporabi celo 6 mesecev. Vendar je bila dimenzije 10 x 10 cm. Videli smo tudi drugo, ki je bila bistveno večja in primerna za 30kA toka, vendar je v procesu vzdržala le nekaj dni.

In tako smo se spet osredotočili na postopek, ki ga poznamo in poslušali smeri razvoja in možnosti izboljšav. Največji poudarek je na področju povečevanja produktivnosti in zmanjševanju škodljivih vplivov na okolje. Pri novih kapacitetah je najmočnejši AP s svojo tehnologijo AP30 (tri nove elektrolize) in tehnologijo AP50. Izbrana lokacija za izgradnjo elektrolize s to tehnologijo je Južnoafriška republika. Tehnika in tehnologija je dorečena, ni pa še dorečen način finansiranja projekta.

Tako imajo naše nove kapacitete še kar lepo tehnološko prihodnost in verjamem, da kar dolgo. Zadnje čase nam g. Šibila pošilja vedno boljše anode. Ali je zato kriv strah pred »inertno« konkurenco ali so kakšni drugi razlogi, pa bo komentiral kar on sam.

Av gust ŠIBILA: Najprej moram pojasniti strah, ki ga omenja dr. Čuš zaradi »inertne« konkurence. Kakovost anod v Talumu je rezultat kakovosti vhodnih surovin in obvladovanja tehnološkega procesa. Kakovost anod v Talumu ni

maksimalna, temveč je kompromis med pričakovanji elektrolize, zahtevo po zaključnem materialnem toku (brez deponij) in stroški. Pomembno je, da znamo in zmremo na kakovost anod aktivno vplivati. Dosežena kakovost anod ni naključje, temveč odraz tega, kar želimo in kar si lahko privoščimo.

Inertne anode so želja in mladostne sanje vseh, ki se s proizvodnjo aluminija ukvarjamo. Ideja o elektrolizni celici, kjer ni potrebno drugega kot dozirati glinico in črpati aluminij, je vznemirljiva in ne bo nikoli popolnoma zavržena. Realnost pa je seveda drugačna. Vonja po smoli in koksu se tako v Talumu še dolgo ne bo popolnoma znebili.

Sama letna konferenca TMS, na kateri se je zbralo več kot 4000 udeležencev iz celega sveta vključuje predavanja, ki so organizirana po vsebinskih modulih in sejmsko predstavitev dobaviteljev tehnologij in opreme.

V vsebinskem smislu se na področju proizvodnje ogljikovih anod za aluminijsko industrijo največ pozornosti posveča optimiranju razmerja med kakovostjo in proizvodnimi stroški. Razvoj gre v smeri poenostavitve in praktično popolne avtomatizacije tehnološkega postopka.

Ideja o *inertnih anodah* (anode iz materiala, ki se v procesu elektrolize ne bo porabljal) je še vedno živa. Ključni problemi uporabe takšnih anod ostajajo nerešeni (neinertnost - kontaminacija metala s vključki, kratka življenjska doba,...). Glede na dejstvo, da Pechiney svojo novo tehnologijo AP50 temelji na uporabi ogljikovih anod, je industrijska raba inertnih anod (če bo do nje prišlo) verjetna še nekje daleč v prihodnosti. V povezavi z naporji za izboljšanje produktivnosti že instaliranih elektroliznih celic (povišanje jakosti toka), smo pričakovali nekoliko več informacij o proizvodnji in uporabi *anod z vzdolžnimi utori*, ki dokazano (tudi v Talumu) povečajo stabilnost delovanja celice in izboljšajo izkoristek toka.

Konferenco smo seveda izkoristili tudi za srečanja in poslovne razgovore z našimi poslovnimi partnerji in konkurenco. Ugotavljamo, da se v srednjeevropskem prostoru, poleg Talum-a in Sloval-ca kot pomemben subjekt v aluminijem panogi ponovno pojavlja Aluminij Mostar s približno 90.000 tonami primarnega aluminija in z ambicioznimi načrti za prihodnost.

Moja osebna ocena je, da se v Talumu, na tehničnem področju lotevamo ključnih problemov na pravi način. Zastavljeni cilji in uporabljene rešitve so primerljivi s svetovnimi trendi. Generičnega razvoja na področju primarne proizvodnje v Talumu zaradi omejenih virov sicer verjetno nikoli ne bo, smo pa uspešni in učinkoviti sledilci.

Globalno tržna scena aluminija v svetu

O proizvodnji, poslovanju in poteku lastninjenja Taluma smo dovolj dobro informirani. Najbolj pomembno se bo zgodilo šele septembra, ko bomo dobili novega lastnika. Upamo, da bo pri končni izbiri zmagala tista »izvirna pot,« ki smo jo v Aluminiju omenjali, ki predvideva, da Talum ostane v slovenskih rokah. »Glede oskrbe z električno energijo ni problemov, vse poteka v okviru letnih pogodb. Mi smo itak vzorni odjemalci, ker odjemamo energijo v skoraj idealnem pasu,« zatrjuje gospod Škrinjar. »Aluminijemski trg pesti kriza, ki nam je prejšnje leto prepolovila čisti dobiček« so pri pogovoru z gospodom Toplekom zapisali v Financah. Za podrobnejšo oceno stanja v aluminijemski panogi na širši ravni, sem zaprosil gospoda Fištravca:

Mag. Vinko FIŠTRAVEC: Začetna borzna transakcijska cena aluminija v letu 2002 je znašala USD 1.324/t, končna pa USD 1.345/t. V teku leta je bila dosežena najvišja cena USD 1.438/t in najnižja USD 1.276/t. letno povprečje tako

publicirane cene je znašalo USD 1.350/t in je bilo nekaj nižje od povprečja leta pred tem; USD 1.444/t.

Navzlic omenjeni statistiki je dobila potrošnja zahodnega sveta lani majhen pospešek po katastrofalnem letu 2001. Spomniti velja na takratni padec potrošnje za 7% (20,3 mio ton leta 2000 oziroma 18,9 ton leta 2001). Čeprav gre le za ocene je bila potrošnja lani ponovno večja za 3% ali 19,5 mio ton, to pa sicer še vedno pod dosežkom leta 2000. Globalne ekonomske razmere se niso znatno spremenile in so pravzaprav v okviru srednjeročnih in dolgoročnih prognoz. Status-quo položaj pa naj bi veljal bolj ali manj tudi za aluminij še naslednjih 4 – 5 let. V takšni časovni perspektivi se napoveduje nov konjunktorni cikel.

Proizvodnja zahodnih držav je bila leta 2001 sicer manjša za 3,7%, lani pa se je ponovno dvignila za 2,7%, toda to je bilo premalo za odpravo nesorazmerij med ponudbo in povpraševanjem.

V iskanju vzrokov za pretekle in bodoče scenarije je izhodišče in rdeča nit gospodarstvo ZDA. Indeksi stanja naročil ameriškega statističnega zavoda Aluminium Assosiation kažejo padajoče krivulje za praktično vse segmente aluminijske industrije. V resnici je zabeleženo nekaj izboljšanj v zadnjem kvartalu v gradbeništvu, kot najmočnejšem sektorju, podobne so ugotovitve za avtomobilsko industrijo in v stiskalništvu. To pa še vedno niso znanilci novega konjunktornega cikla. Statistika je že za začetek leta 2003 poročala o poraznem stanju naročil v sektorju novogradenj, kjer naj bi prišlo do padca naročil za 11%.

Euro področje, z izjemo avtomobilske industrije, se je v letu 2002 otepal z recesijo. Po padcu 1,6% v decembru 2002 se je januarjska proizvodnja 2003 povečala za 1,1%, kar dokazuje nadaljevanje gospodarske travme. Že nekaj časa je jasno, da je EURO valuta upravičena v odnosu do dolara, to pa ni voda na mlin povečevanja zunanega povpraševanja. Nizke, praktično ničelne stopnje rasti domačega bruto proizvoda in šibko domače povpraševanje v pogojih močne cenovne konkurence sta dodatni zavori za povečevanje industrijske proizvodnje.

Povsem drugačne so razmere v nekaterih azijskih gospodarstvih. Pozitivni presežniki veljajo predvsem za Kitajsko, ki postaja v aluminiju svetovni fenomen. Njena potrošnja raste letno 14%, toda poraba per capito je še vedno le 3kg. Kitajska proizvodnja aluminija je še leta 1991 znašala 0,96 mio ton in se je do leta 2000 povečala na 2,8 mio ton. S stopnjami rasti preko 20% pa so se njene kapacitete do novembra lani povečale na nivo letne proizvodnje 5,2 mio ton. Pogledi ostalega sveta preko velikega zidu bodo odslej dobili še dodatno dimenzijo. Vzrok za to so veliki viški aluminija, ki bodo Kitajsko spremenili v enega največjih svetovnih izvoznikov tega metala.

Fenomen cenovnih neskladij med primarnim in sekundarnim sektorjem aluminija se je v letu 2002 samo še potrdil in pokazalo se je, da ne gre le za kratkotrajni metalno - bilančni deficit. Nadaljuje se paradoks visokih cen sekundarnih zlitin, ki so zaradi dragega vhoda praktično dosegle cene primarne proizvodnje. Presihanje izvoza velikih količin ruskega odpada v preteklosti, zaradi administrativnega omejevanja države, je očitno ustvarilo prevelik vakuum in nezmožnost substitucije z novimi izvori v zahodnoevropskih državah, tradicionalnih uvoznicah iz tega področja. Sekundarni sektor predstavlja v razvitem svetu sicer že okrog 30% celotne potrošnje aluminija, čeprav se podatki od države do države spreminjajo. Pomen sekundarne aluminija postane jasen v primeru Italije, kjer je sekundarna proizvodnja za več kot trikrat večja od proizvodnje primarnega metala.

Gospodarstvo in vojna

Uvodoma smo spoznali rezultate tekme med ZDA in Evropo na področju razvoja proizvodnje aluminija. Prava vojna pa je druga. V Gospodarskem vestniku berem, da si je vsa svetovna gospodarska elita zaradi okrevanja gospodarstva, zaradi blagodejnih gospodarskih učinkov, želela čimprejšnjega ameriškega posredovanja v Iraku. /Samo, da bi bila razorna in kratka / In zakaj je gospodarstvo hotelo to vojno, se vpraša urednik GV, Dušan Snoj? - »Ne sprašujte. Biznis je enak povsod po svetu in stvari delujejo po isti logiki, ki jo razumeš ali pa ne. Nekaj podobnega smo videli v televizijskem oglasu slovenskih direktorjev in Jožka Čuka za referendum o Natu: če kdo te logike še vedno ne razume in je glasoval proti Natu, ta bo svojemu podjetju še najbolj koristil, če da odpoved...«

Večina je to logiko razumela, zmagala in ostala živa. Še dolgo bo tako, kajti vest ljudi vedno slabše deluje s čemer potrjujemo, da nam je udobje in varnost vse, kar premoremo. Svetost življenja pa je le še ena utopijska, ki jo zagovarjajo tisti, ki protestirajo po ulicah s svečami v rokah in tisti, ki jih prižigajo doma na oknih. Že ob samostojnosti Slovenije je dr. Tine Hribar predlagal, da se v Ustavo vnese preambula o »svetosti življenja«, kar ni nič drugega, kot spoštovanje človeškega življenja, posvečenost mrtvih in da pustimo drugemu biti to, kar je. Ni uspelo. Preprečili so tisti, ki so se že imeli za »svete« in so v svojih glavah planirali revanšizme.

Dr. Hribar, v pogovoru za Delo, še danes zagovarja ista stališča. Opozarja na ameriški Jaz, ki se definira in konstituira z »vojno proti drugosti«. »Kdo ni z nami, je proti nam« itn. Gre za vrednote ameriškega verskega in vojaškega predora, za napadalnost in voljo do moči. Gre do

vse bolj stran od socialne države, ki temelji na delu in produkciji. To je stalnica ameriškega razmišljanja in se zmeraj bolj uveljavlja in se v vojni proti Iraku s pridom uporablja. To je za dr. Hribarja pomembno enako, kot sama vojna za nafto. Gledano iz vidika gospodarstva je vojna zavzemanje pozicij za naslednjih 50 let ko bo nafta zaradi pospešenega razvoja Kitajske postala velika dragocenost. Kdor bo tedaj zasedel bližnje vzhodni naftni bazen bo gospodar sveta. Američani delajo načrtno, že Henry Kissinger je dejal: Svet je ladja Titanik, ki se potaplja, rešil se bo tisti, ki bo zavzel reševalne čolne. Potem pa brez usmiljenja. Kdor bo segal po čolnu, bo dobil ne samo po prstih, ampak tudi po glavi. Samo tako se bomo mi rešili. To je bilo pred leti, ko je Kissinger sproduciral politične udare v Čilu, Argentini in drugod in tako povzročil prvo množično oblikovanje terorističnih skupin.

Zato ni čudno pravi, dr. Hribar, da nastaja vedno večji razkol med Evropo in Ameriko. Stanje na gospodarskem in družbenem področju je vedno bolj resno. Kdor spremlja zadeve natančno, lahko zelo jasno vidi, da je nosilec tega spora Amerika in da so glavni nosilci svetovalci ameriškega predsednika. Gre za intelektualne veličine, kot so Robert Kagan, Francis Fukuyama in še kakšnih petnajst drugih, vsi pa so razmeroma mladi. Vodilni g. Kagan izrecno zastopa tezo, da Amerika in Evropa nimata samo različnih stališč, marveč da gre za dva svetova. Eno je svet volje do moči, to je seveda Amerika, Evropa pa naj bi bila svet brez volje do prevlade, skratka dekadentna. Ta dva svetova po njem seveda ne spadata skupaj. V zgodovini so znani takšni primeri, ki so ustvarjali sovraštvo, tudi naši »razumniki« so podobno delili Slovence med seboj. In če to prevzame politika? Po mnenju dr. Hribarja ni rečeno, da bo glavni konflikt 21. stoletja med Zahodom in muslimani, lahko tudi pride do vojne med Ameriko in Evropo. In krivda bo na ameriški strani!

Kako g. Hribar vidi rešitev: ni še vse odločeno in ni rečeno, da bo v Ameriki ta smer prevladala za vselej. Amerika je na višku moči. Seveda vsak organizem, vsaka institucija, ki je na višku, prej ali slej doživi zaton. Toda resnični glavni problem 21. stoletja bo problem orientacije, vprašanje smisla življenja - smisla biti. Dejstva sama na sebi pa ti nič ne povedo. Informacij je preveč, smo preobremenjeni z njimi. In če nimaš orientacije, če nimaš arhimedove točke, na katero dejstva vežeš, zaideš v čisti kaos. In tu so večje možnosti za Evropo, predvsem staro. Gospodarske in človeške.

Ivo Ercegović

Pogovor z Mileno Podgoršek, tajnico delovne enote Vzdrževanje

Kar danes naredim dobro, bi jutri hotela še boljše

Doslej sem poznala gospo Mileno Podgoršek le bežno. Videvali sva se na parkirnem prostoru, srečevali v jedilnici, se slišali po telefonu in tu in tam komunicirali po elektronski pošti. Pa vendar bi lahko rekla, da je natančna, dovolj samozavestna, zanese se nase, lahko bi ji pripisala tudi redoljubnost in doslednost, prav tako domiselnost in vedeželjnost.

Med pogovorom sem spoznala, da strogo loči med službenim in privatnim življenjem. Drži se svojih načel in nihče je ne bo prepričal, da bi delala drugače. Zanimivo pa je, da so vrata v njeno pisarno vedno odprta in nič je ne moti, če gre kateri od sodelavcev mimo tudi večkrat. Pravi, da iz dveh razlogov. Prvič zato, da zunanji obiskovalci oziroma tujci ne tavajo po hodniku in iščejo, kam morajo, in drugič zato, ker se vrata ne zapirajo lepo in loputanja, še manj pa šklepetanja žaluzij, pač ne mara.

Rada ima ljudi, ki ji naravnost povedo, kaj mislijo. Prepričana je, da nam tudi malenkosti polepšajo življenje, le znati jih moramo uživati. Umirjena glasba je odlično sredstvo, ki razblini vso negativno energijo, zato jo posluša ves dan.

Za njeno resno podobo se skriva gospa, ki ima zelo rada družbo. In še nekaj nisem preslišatla: gospa Milena je ponosna mama hčerke Helene.

Ste tajnica vodje najštevilčnejše delovne enote v Talumu. Ob besedi tajnica ponavadi še vedno pomislimo na oguljene stereotipe: urejenost, visoke pete, kuhanje kavice.... Se torej vaš dan začne s kavico?

Vsekakor se dan ne začne s kavico, ne zame ne za vodjo. Mogoče pozneje, ali kadar pridejo kakšni gostje. Dan se začne po prihodu v pisarno z vklopom računalnika in mislijo, kdo bo prvi stopil v pisarno. Bodo to kurirji, ali sodelavci, ki so zjutraj malo zamudili v služno pa rabijo propustnico... Običajno do osme ali devete ure ni časa za kavico in cigareto.

Od takrat, ko sem začela delati in do danes je ogromno sprememb. Seveda na boljše. Le nekatere stvari so šle malo v napačno smer, vsaj meni se zdi. Drugače pa tudi pri našem administrativnem delu stremimo za novimi prijemi, gledamo, da je delo opravljeno čim kvalitetneje, hitro, da se stvari ne podvajajo, da ne pride do nespo-razumov. Delodajalec je poskrbel in nam omogoča, da delamo boljše.

Torej ste zadovoljni?

Ne morem reči, da sem maksimalno zadovoljna. To verjetno ni nihče. In prav je tako, saj moramo vedno stremeti za nečim boljšim. Kar morda danes opravi idealno, bi hotela naslednjič še boljše. Bolj sem zadovoljna z okoljem, kjer delam. Zdi se mi, da bi lahko opravljala še zahtevnejše naloge. Večina mojega dela je še vedno administracija. Strogo imamo razdeljeno, kaj kdo dela. Držim se tega svojega dela in ga skušam opraviti čim boljše in kar je bistveno, da vsem ostalim sodelavkam, ki opravljajo določena dela še za menoj, poskušam prenesti, kje bi bilo lahko še boljše, hitreje in drugače.

Strogo ločite službene in privatne zadeve? Svoje vodjo vikate?

Da, vikam. Tak odnos sem vzpostavila že v prejšnji službi in tega se držim vsa leta tukaj. Meja med službenim in privatnim je zelo tanka. Kaj hitro lahko zaidemo na preveč prijateljske odnose. Poskušam obdržati distanco. Potem ne prihaja do raznih govoric, nevoščljivosti, podtikanja. Tak odnos imam tudi do vodje. Vem, kaj je moje delo, kot ve tudi on, kaj je njegovo. Vem, do kod in kaj smem in kaj ne. Mislim, da je to dobro. Morda zgleda preveč strogo, toda za resnim pogledom skrivam svojo zabavno notranjo stran. Saj vidite, da sem povsod zraven, kjer se kaj dogaja. Tudi v Planici sem bila.

V okolju, kjer delam, so odnosi med sodelavci zelo dobri. Veliko boljši kot na relaciji vodja - delavec. Znamo se razvedriti, se družiti tudi po službi. Všeč mi je, da znamo obdržati nivo prijetnega sodelovanja.

Pri sindikatu delujete kot predsednica za ženska vprašanja. Ob osmem marcu ste organizirali zelo obiskano predstavo in pogostitev za vse ženske Taluma in njegovih hčera. Kako ste se počutili ob tako velikem številu prijavljenih. In odzivi po srečanju?

V sindikatu so me malo "potisnili notri". Nisem pa rekla ne, ko so mi povedali, da so me predlagali za to funkcijo. Če dobim neko nalogo, potem se je lotim z vso resnostjo, ker vem, da za tem stoji toliko in toliko ljudi, ki nekaj pričakujejo. Res pa je, da pri vsaki stvari potrebuješ sodelovanje tudi ostalih.

Za predstavo in pogostitev ob dnevu žena sem se odločila, ker sem slišala, da si ženske želijo nekaj drugega, ne rožico. Ne, da bi bile neskromne, enostavno naveličale so se tega, kar se ponavlja deset in več let.

Pa sem si rekla, zakaj ne! Sledila sem predlogom in idejam žensk iz elektroliz, ron- delic in kontrole kakovosti. Tam so se družno dogovorile, da bi bilo dobro narediti karkoli, tudi če kaj prispevajo. Začela sem iskati. Čisto slučajno so mi prišepnile čistilke o zabavni predstavi in dogovorila sem se z vodjem kulturnega društva v Dražencih. Očitno je bilo dobro.

Pogrešala sem odziv na obvestilo, ki sem ga poslala naokoli. Predvsem z uprave, od

koder bi pričakovala največ idej, skoraj ni bilo glasu, zato sem sklepa, da bo za naše srečanje dovolj manjša dvorana. Potem pa se je izteklo tako, da sem morala poiskati novo lokacijo. Kritik sicer ni bilo, kar pa ne pomeni, da je bilo vse v redu. Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalila za pomoč pri organizaciji in izvedbi te prireditve gospodu Milanu Fajtu, gospe Brigiti Ačimovič in vsekakor tudi gospodu Danilu Topleku. Hvala vsem.

Baje ste tudi plesali, čeprav ste bile same ženske?

Res je. Glasba ni bila naročena, pač pa so nas presenetili godbeniki iz skupine Pepi krulet v katerem so tudi naši sodelavci. Ustvarili so prav prijetno vzdušje, da so ženske plesale celo v parih.

Kaj vam pomeni osmi marec?

Osmi marec je praznik. Potrebno je poznati zgodovino in osmi marec že zato spoštovati. Ženskam se danes res ni potrebno boriti za pravice kot takrat, mislim pa, da bi morale ohranjati spomin na daljne dogodke in nameniti ta dan za naša srečanja, za klepet, za izmenjavo mnenj, za drobne radosti, s katerimi bomo same sebi dale zagon za jutri, ne da bi karkoli pričakovale. Sama še vedno obdarim mamo. Dovolj je drobna pozornost. Morda prinesem kakšno slaščico, ki jo ima rada ali lepe nogavice. Ni mi všeč, da smo vse te praznike skomercializirali in so postali prazniki trgovcev in cvetličarjev. Glejte, koliko dragih srčkov je povsod na Valentinovo. Ampak Valentinovo bi naj bil vsak dan!

Kako je z žensko enakopravnostjo? Kako se počutite vi? Kakšna se vam zdi vloga žensk v Talumu?

V Talumu je vloga žensk porazdeljena od samega vrha navzdol in zasedajo odgovorna mesta. Tudi od vsake posameznice je odvisno, koliko si zna vzeti te enakopravnosti in kaj ji delo dopušča. Če ne pretiravaš, te nihče ne ovira. Enakopravnosti gotovo ni tam, kje hoče nekdo v neko skrajnost. Ta nikoli ni dobra. Če gledam samo sebe in svoje sodelavke tukaj v vzdrževanju, bi rekla, da smo samostojne pri delu, torej tudi enakopravne. Niti po izobrazbi niti po položaju ne segamo tako visoko, da bi lahko karkoli direktno spreminjale, ampak lahko glasno razmišljamo, torej povemo svoje mnenje, ideje, damo predloge.

Udeležujete se raznih akcij, vidimo vas na srečanjih, piknikih, pri Zdravo Talum, hodite na izlete, sodelujete s krvodajalci... Pomeni, da ste tudi družaben človek? Kakšno družbo imate radi? Družbo starih znancev in prijatelje ali se dobro znajdete tudi v čisto novi situaciji. Ste prilagodljivi?

Posebej ne izbiram družbe. Dobro se znajdem tudi v čisto novi situaciji, tudi če ni po mojem okusu. Če postane družba arogantna ali neokusna se znam na fin način umakniti. Končni cilj druženja je v tem, da se imaš prijetno, se zabavaš, pogovarjaš, poslušáš mnenja drugih, spoznaš težave in radosti drugih... Zelo rada imam taka srečanja, ko popolnoma izklopim resnost in službo, ko ni potrebno paziti na vsako besedo, ki jo izrečem. Rada sem v toku dogodkov. To je lahko na pohodu, pri plavanju, na izletu, kjerkoli. Z veseljem odložim to svojo včasih preveč resno obleko in najboljšo se počutim v trenirki in športnih copatih, ko lahko sedem tudi na tla, kot včasih na paši.

Torej niste samotar?

Samotar? To postanem ob desetih zvečer, ko grem spat. Sem polno aktivna ves dan. Nimam posebnega hobija, nič posebej ne načrtujem, kakor nanese dan, tako se pač zgodi, da je le čim manj stresno.

Imate prijateljico, prijatelja, ki mu posebej zaupate? Sploh potrebujete koga, da se potožite, da poveste, kadar vas nekaj posebej veseli. Ste v takšni situaciji dovolj sami sebi?

Imam nekaj prijateljic in prijateljev, ki jim lahko zaupam več, kot vsem ostalim. V najtežjih trenutkih, na srečo, nisem jih imela dosti, pa se največkrat znajdem sama s seboj. Ni potrebno, da se komu zjokam, lahko se pogovarjam sama s seboj in ugotovim, da je to dovolj. Ne potrebujem nekoga, da pije kavo z menoj samo zato, da sedi poleg mene. Lahko jo spijem sama in znam pri tem uživati. Ko se pogovorim sama s seboj, se počutim sproščeno in olajšano.

Ste mama odraščajoče hčere, letos že srednješolke. Kako se znajdete v tej vlogi? Je to odnos med prijateljicama ali gradita sobivanje na distanci?

Odnos do hčere je čisto drugačen kot odnos v službi. Seveda ni distanc. Rekla bi, da je prijateljski. Verjetno smo starši ustvarjeni tako, da skušamo pri svojih otrocih popraviti vse tiste napake in drobne nepravilnosti, ki smo jih doživeli v mladosti. Veliko se pogovarjava in izmenjujemo mnenja. Ne gre toliko za zapovedi: tako in nič drugače. Puščam svobodo. Dobro se poznavam. Ve, kje so meje in kakšna je njena odgovornost. Tudi skregava se, padejo ostre besede, ampak ni zamer in "muljenja". Hitro jih rešiva, kajti jutri bo nov dan in novi problemi in če bi jih nalagali, bi obremenjevalo obe. Mislim, da se

v vlogi mame dobro znajdem. To se odraža tudi v tem, kako se otrok razvija, uči, kako se zna vklopiti v okolje. Helena je deklica z mnogo pozitivne energije, ki jo zna razdajati, rada pomaga, svetuje, izredno dobro se vklopi v družbo, zna biti tudi kritična. Včasih mi že zjutraj pove, da sem se oblekla popolnoma neprimerno. Všeč mi je, da je odrasla v deklico, ki jo imajo v šoli radi, ki zna pomagati in je sama vzorna učenka. Je zelo samostojna, včasih morda razmišlja celo preveč odraslo.

Vera Peklar

Kadrovske vesti

V mesecu marcu 2003 je bilo v Talumu in podjetjih v njegovi lasti število zaposlenih sodelavk in sodelavcev naslednje:

Talum	1050
Alin	12
Vital	39
Revital	114
Lego A	22
Vargas Al	48
Storal	22
Hčerinska podjetja skupaj	257

Popravek

Vsem bralcem Aluminija, posebej gospodu Francu Visenjaku, se opravičujem za napako v februarški številki Aluminija, kjer v intervjuju z naslovom "Talum je moje sidro" nikjer ni bilo zapisano njegovo ime. Izpuščena je bila vrstica nad naslovom, kje bi moralo pisati: Pogovor z magistrom ekonomije Francem Visenjacom, novim vodjem službe za finance in računovodstvo in članom Uprave Taluma.

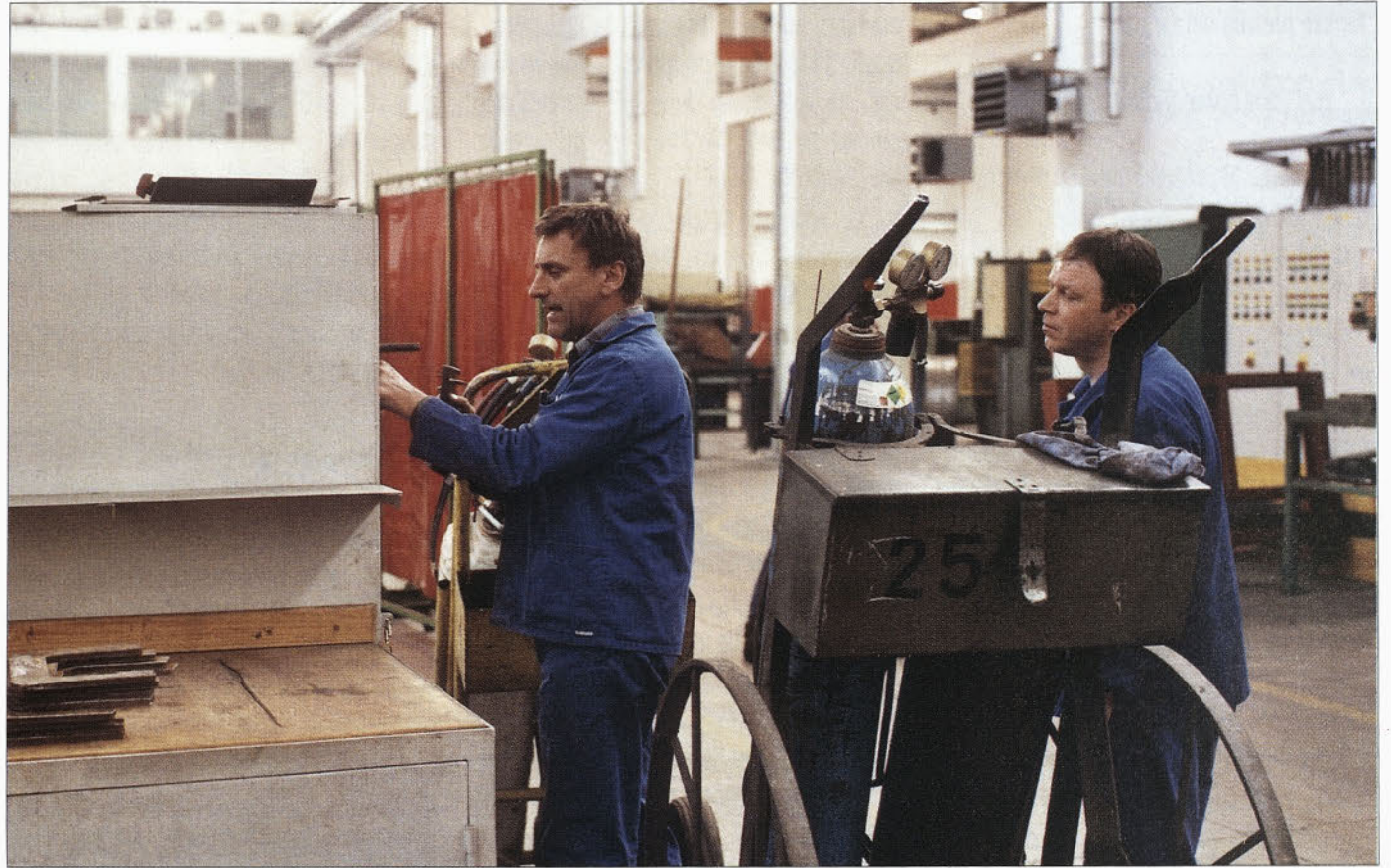
DE Vzdrževanje

Vsaj (z)vedelo bi se naj

Vsaj (z)vedelo bi se naj, da zmorejo nekateri vzdrževalci s svojim poznavanjem, iznajdljivostjo, pripadnostjo in voljo družbi Talum še dodatno prihraniti kar lepe denarje. Tak je tudi droben primer ob spremembi krmilne napetosti na liniji smolnih hlappov v DE Anode. Ob tej spremembi, katero so narekovali neki drugi razlogi, je bilo potrebno prav na hitro zamenjati vsaj tuljave na 24-tih velikih elektromagnetnih ventilih. Toda obstoječi ventili, ki so sicer še uporabni in v hiši je še kar nekaj rezervnih, so prestari, da bi zanje še lahko dobili nove tuljave. Pooblaščen dobavitelj nam je zato ponudil le nove.

Vzdrževalec **Branko Petek** pa je sam predlagal še drugače: dalo bi si pomagati s tuljavami nekega čisto drugega ventila, katerega je on pač poznal in če bi kar sami izdelali še primeren adapter. Na hitro smo preverili in pridobili prototipne tuljave, zasnovali in izdelali primeren adapter, preskusili kar tri prototipe in končno (februarja je bilo) na dan - če ne celo na uro natančno - dobavili in izdelali vse potrebne materiale ter udeležili spremembo.

To je le droben primer med mnogimi, ko je nek vzdrževalec s svojim know-how in seveda z voljo, da se v svojem delu še bolj potrudil, v enem samem primeru pomagal družbi **prihraniti 601.584,00 SIT**; pri plačah vzdrževalcev to menda le ni tako malo! Kdo drugi bi se najbrž - čeprav pov-

V strojni delavnici

sem normalno - odločil kar za nove ventile. In če bo kdaj takšne storitve za Talum izvajala kakšna zunanja družba, takšnih prihrankov zagotovo ne bo: le kdo bi si v teh tržno naravnanih časih še dodatno potrudil, da bi z nekaj več dela in truda nazadnje še nekaj manj zaslužil?

Primer je le eden od takšnih, ki prihajajo iz vrst vzdrževalcev, ki so nevidni in ostajajo navadno kar nepoznani: zgleda, da nadrejeni takšne pripovedi neradi slišijo, jih preslišijo oz. pozabijo. Tudi ta zgodba je najbrž ostala nepoznana vodstvom obeh vpletenih DE, ki pa bi zanj že morali vede-

ti. In še to: prav v interesu družbe Talum - in s tem seveda tudi vseh nas - bi naj bilo, da bi pristojni sproti (z)vedeli za vse podobne nevidne primere in da bi oni našli nek način, da bi te podpirali.

A. M.

Vzdrževalci in ne vzdrževalniki!

Ko pišemo in ko govorimo, dajmo pojmom prava imena. Tehnične novosti namreč vnašajo nove dejavnosti in nove delovne naprave in zanje je večkrat potrebno poiskati nove slovenske besede in tu bodimo skladni s pravili našega jezika.

Bilo je pred dolgimi leti, tekle so priprave za nabavo neke nove delovne naprave. In že takrat smo nekajkrat rekli, da smo dolžni premisliti, kako da naj bi se napravo pravilno poimenovali. Bilo je le malo uspeha, marsikaj narobe je pač že v navadi.

Dolgo za tem in spet na nekem delovnem sestanku, se je slišalo nekako takole: »... vzdrževalniki pa naj poskrbijo, da bo menjalec popravljen ...«. Prava nasprotja, kot

da bi se hote potrudili, da govorimo (in tako tudi zapišemo) narobe. In prav pred kratkim je spet nekdo poročal o delu vzdrževalnikov ...

Učili smo se - na vseh nivojih - o našem materinem jeziku in ko govorimo ali ko

pišemo, smo dolžni - in to tem bolj, čim višja je naša »vloga« v tej hiši - da v našem delu vnašamo ta znanja v vse komunikacijske oblike pa četudi je kaj za nekatera ušesa čudno. Prizanesimo s pravilnimi izrazi vsaj mlajšim generacijam!

In kaj je sploh narobe? So nežive naprave, kot npr. čistilnik, pralnik, mazalnik, podajalnik, menjalnik, gorilnik, svetilnik prebijalnik itd., ki opravljajo neko delo, so pa tudi naši sodelavci, kot npr. čistilec, mazalec, menjalec, prabijalec itd., ki pač nekaj počenjajo; smo torej tudi vzdrževalci in ne vzdrževalniki. Takšna so pač pravila slovenščine; so seveda tudi izjeme.

Vsi vzdrževalci smo torej živi in opravljamo neko živo delo in če je naše delo v tej hiši vrednoteno tako, kot pač je, vsaj pravo poimenovanje si zaslužimo. Drži pač, da vzdrževalci v tej hiši (še) nismo roboti!

A. M.

Naši mladi sodelavci

V Talumu imamo veliko mladih in ustvarjalnih sodelavcev. Tokrat smo poklicali Jožeta Steinerja, inženirja strojništva, ki se je pred kratkim vrnil s služenja vojaškega roka in Aleksandro Jelušič, diplomirano ekonomistko, ki je po končanem pripravništvu začela delati v našem hčerinskem podjetju Alin. O sebi in svojih spoznanjih sta povedala naslednje:

Jože Steiner: Doma sem iz Gerečje vasi, po poklicu inženir strojništva. V prostem času se rad rekreativno ukvarjam z različnimi športi ter sem po značaju komunikativna oseba, ki mora biti nenehno v pogonu. Vedno se mora nekaj dogajati.

Prvi stik s podjetjem Talum sega v leto 1995, ko sem opravljal počitniško delo v elektrolizi-hali B.

Prve "prave" delovne korake v Talumu sem pričel januarja 2000 v krogu izredno prijaznih delavcev v DE Vzdrževanje in sicer v organizacijski enoti Strojna delavnica.

V tej enoti so mi kot začetniku z izrednim veseljem odgovarjali na moja zastavljena vprašanja ter mi vedno pomagali. Še enkrat vsem en veliki hvala!

Po opravljenem pripravništvu (pripravniško nalogo sem delal na področju ravnanja z odpadki v DE Vzdrževanje -ISO 14001) sem se zaposlil kot terotehnolog v organizacijski enoti Strojna delavnica.

Zraven običajnih del terotehnologa sem dobil tudi naloge s področja varnosti in zdravja pri delu -OHSAS 18001 ter s področja obvladovanja dokumentov za DE Vzdrževanje.

Po reorganizaciji DE Vzdrževanje sem se junija 2002 zaposlil kot planer koordinator v organizacijski enoti Vzdrževanje livarn, rondelic in izparilnikov, ter tako dobil možnost spoznati delovne postopke proizvodnih enot Taluma ter seveda njihovo vzdrževanje.

Tukaj posvečam velik del časa preventivnemu vzdrževanju. Določeni rezultati se že kažejo, čeprav bomo morali v prihodnje na tem področju še veliko storiti, da bomo dosegli želeno raven. Tudi ostalih nalog nikoli ne zmanjka.

Med rednim študijem sem že delal v nekaterih podjetjih (v enem skoraj dve leti in pol) ugotavljam, da ima tudi naše podjetje dobre ter manj dobre plati. Ker je tehnica na dobrih stvareh precej močnejša oz. izrazitejša (renome podjetja doma in v svetu, stabilnost podjetja, razvoj, skrb za čisto okolje, prijazni delovni kolektiv, možnost obiskovanja raznih tečajev, obisk ptujskih Term, možnost šolanja, redna nakazila osebne dohodka,...), je pa tista malo

manj dobra stvar predvsem višina osebne dohodka večine zaposlenih.

Aleksandra Jelušič: Po študiju je bilo glavno vprašanje, s katerim sem se ukvarjala, kako najti zaposlitev. Ptuj in okolico sem slabo poznala, a glas o Talumu je segel tudi med študentske klopi. Profesorji so ga pogosto uporabljali kot predmet študijskih debat.

Priznam, da sem si pod besedo Talum predstavljala tovarno z umazano težko industrijo, ki s svojimi stranskimi učinki obremenjuje okolje in zdrabi ljudi, ki so del njenega delovanja. Ta zgrešena podoba se je popolnoma razblinila že ob samem vstopu za ograjo tovarne Talum d.d..

Pozdravile so me namreč negovane gredice in majhni travniki, ki so izžarevali "zeleno", zaščitni znak Taluma. Sprehod po lepo urejenih "ulicah" in poslopih, kje se vsak dan na delo odpravi okoli 1040 delavcev, me je navdajal z občutkom, da je Talum mesto v malem. Ima namreč vse, kar takšno mesto potrebuje za lahkoto bivanja in kar je najpomembnejše, ima aluminij, ki je sestavina njenega obstoja in razvoja.

Spoznala sem, da je Talum sinonim za najsodobnejšo tehnologijo, ekološko osveščenost in kakovost, v katero vlagajo vse svoje napore. Strokovnjaki iz različnih področij sprejemajo nove izzive, ki jih prinaša nagel tehnološki razvoj in stremijo k modernizaciji in širitvi Taluma, kar se nedvomno zrcali skozi njegov dober "renome" v Sloveniji in v svetu. Postati del uspešnega kolektiva, del duše Taluma in prevzeti kulturo, ki prežema bivanje v njem, je sen marsikaterega študenta, ki stopa na pot svoje prve zaposlitve.

V začetku sem gledala na podjetje globalno, saj je bilo preveč vtisov, novosti in sprememb, da bi jih lahko uredila in podrobneje analizirala. Šele čez čas sem se lahko poglobila v njegovo bistvo, zaznala problematiko in se podrobneje seznanila s svojim delom.

Po letu dni sem se tako popolnoma privadila delovnemu ritmu in si pridobila nova znanja, ki so moj izziv za prihodnost.

Vera Peklarič

Pust v Talumu 2003 - "Kupci Taluma"

Preglednice berimo z rezervno

Zgubljanje kalorij z gibanjem

ZDRAVOTALUM

Aktivnosti za zdravje

Pri uravnavanju in iskanju primerne ravnoteže med pridobljeno (prehrana, napitki) in oddano energijo je treba na eni strani poznati kalorijske vrednosti posameznih živil, na drugi pa porabo energije pri posameznih dejavnostih. Številne ustanove in različni avtorji navajajo raznovrstne tabele in razpredelnice porabe kalorij pri določenih aktivnostih. Ko jih gledamo in primerjamo, se moramo zavedati, da podatki pomenijo le približke in so namenjeni orientaciji. Pri tistih aktivnostih, kjer lahko razmeroma natančno določimo intenzivnost (na primer pri hoji ali kolesarjenju z določeno hitrostjo kilometrov na uro), so podatki še kar zanesljivi, pri športih, kjer pa tega ni mogoče določiti, pa se poskušajo čim bolj približati nekim povprečnim rezultatom, ki pa so lahko daleč od resnice. Vzemimo na primer badminton. Igramo lahko zelo ležerno, pri čemer stojimo skoraj pri miru in udarjamo žogico samo z zamahovanjem desne roke, v kateri držimo lopar, ali pa igramo z izjemno visoko intenzivnostjo s številnimi starti, kratkimi šprinti, spremembami smeri, skoki, globokimi počepi, da nam vzame sapo in moramo vmes počivati. In take velike razlike v intenzivnosti se pojavljajo pri številnih gibalnih in tudi športnih dejavnostih.

Ko tako preglednico beremo, moramo torej te stvari upoštevati in jemati napisane številke z določeno rezervno. V preglednici predstavljamo porabo kalorij za 77 kg težko osebo pri različnih dejavnostih, in sicer za lažjo predstavo v času trajanja aktivnosti - 1 minuto, 10 minut, pol ure, 1 uro in 1,5 ure.

Dejavnost	Trajanje dejavnosti v minutah				
	1	10	30	60	90
spanje	1,4	14	41	81	122
sedenje z pogovorom	2	20	61	102	183
oblačenje, umivanje	3,5	35	106	211	317
hoja po stopnicah navzdol	7,6	76	228	456	683
hitra hoja po stopnicah navzgor	19,8	198	594	1187	1781
hoja 1600 m v 30 min	3,9	39	118	236	354
hoja 1600 m v 15 min	7	70	211	423	634
jogging 1600 m v 10.9 min	12,2	122	366	732	1098
tek 1600 m v 8,6 min	16	160	480	960	1439
tek 1600 m v 5 min	22,2	222	667	1334	2001
kolesarjenje 1600 m v 10.9 min	5,7	57	171	341	512
kolesarjenje 1600 m v 4.6 min	12,1	121	362	724	1086
pomivanje tal	4,7	47	155	309	464
tipkanje 40 besed na min	2,6	26	77	155	232
pleskanje stanovanja	3,9	39	188	236	354
kidanje snega	8,8	88	265	529	794
badminton, odbojka	5,8	58	175	350	525
ples - zmerno	4,7	47	142	285	427
košarka	7,9	79	236	472	708
nogomet	9,4	94	281	561	842
drsanje	5	50	150	301	451
alpsko smučanje	10,8	108	325	650	976
tek na smučeh	13,3	133	398	797	1195
tenis	7,6	76	228	456	683

http://med.over.net/zdrava_prehrana

Sindikalno smučanje

Tekmovanje na Rogli

V ne preveč lepem februarškem dnevu smo se smučarji-člani sindikata iz Taluma in njegovih hčera napotili na Zreško Pohorje, točneje na smučišče na Rogli na smučarski izlet. Razmere na samem smučišču so bile še kar znosne, vrste pred vlečnicami in sedežnicami pa tudi niso bile predolge, čeprav so se iztekale šolske počitnice.

Po dobrih dveh urah prostega smučanja, smo se dobili na spodnji strmini Mašin žage, kjer so nam domačini pripravili našim izkušnjam primerno veleslalomsko progo, na kateri smo izvedli tekmovanje.

To tekmovanje nam je služilo kot kvalifikacijsko za državno prvenstvo sindikata kovinarjev Slovenije, ki se odvija vsako leto enkrat po različnih smučiščih domovine. Ker je šlo za stotinke sekunde, je bilo nujno tudi elektronsko merjenje časa, ki je razvrstilo prvih deset tekmovalcev v naslednjem vrstnem redu:

1. Štumperger 20:96
2. Fridl 22:06
3. Slaček 22:17
4. Jeza I. 22:87
5. Habjanič.....23:15
6. Tominc.....23:24
7. Jeza M. 23:74
8. Švagan.....24:03
9. Murko 24:10
10. Matjašič 24:71

Po tekmovanju smo družno ugotovili, da še vedno drži načelo, ni važno zmagati-važno je predvsem sodelovati. S temi občutki smo nadaljevali s prostim smučanjem.

Na koncu smo si dokazali, da sicer radi smučamo, da pa z fizično kondicijo le ni "vse v redu", saj smo bili pri avtobusu že najmanj pol ure pred napovedanim časom odhoda. Med vožnjo proti domu smo zaključili, da se nobeden od udeležencev ni poškodoval in da bomo podoben izlet organizirali še večkrat.

SKEI

Obvezna praksa študentov

Zanimivo, razgibano in odgovorno delo

Vsi študijski programi zahtevajo obvezno prakso. Čas trajanje je različen, od enega meseca, do treh, na nekaterih tehničnih smereh celo šest mesecev, kar je za podjetja dodatna obremenitev, saj je mlademu praktikantu potrebno določiti mentorja, pripraviti program in se mu posvetiti. V Kadrovski službi smo omogočili enomesečno prakso dvema študentkama tretjega letnika Visoke šole za socialno delo v Ljubljani. Simpatični in zgovorni bodoči socialni delavki Nataša Krebs in Nataša Skledar sta se prijazno odzvali povabilu na kratek pogovor.

Nataša Krebs

skim kolegom bova lahko povedali, da socialni delavki ne opravljata zgolj samo socialnega dela, ampak sta seznanjeni z vsemi procesi dela v kadrovski službi in vanje tudi vključeni. Tako nama je bilo prijetno ob spoznanju, da lahko tudi socialni delavki prispevata svoj delež k uspešnosti podjetja; v tem okviru sva spoznali, da socialni delavki veliko storita za zmanjšanje bolniške odsotnosti in zadovoljstva delavcev (projekt ZDRAVO TALUM) ter ugodnega razpleta v primerih delovnih invalidov. Pozitivno presenečeni sva tudi nad velikim poudarkom Taluma na izobraževanju svojih delavcev.

Ob vseh teh spoznanjih ugotavljava, da se socialno delo v Talumu zelo razhaja s teorijo, ki sva jo do sedaj osvojili, vendar pa upava, da bova še v tem in naslednjem študijskem letu dobili dovolj teoretske osnove tudi za delo v podjetju, saj dajeva poudarek pri študiju ravno temu področju.

Kakšen je Talum v vajinih očeh po mesecu dni? Drugačen kot prej?

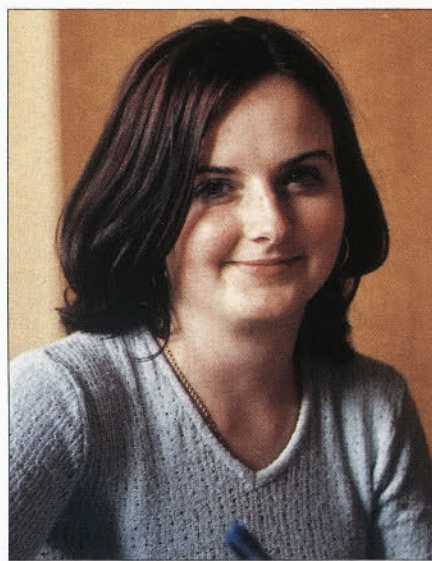
S Talumom sva bili seznanjeni že pred nastopom najine prakse preko Aluminija, zaposlenih, drugih medijev in tudi srednješolske prakse. Jaz, Nataša Skledar, pa sem s Talumom povezana že dalj časa, saj po pokojnem očetu, ki je bil zaposlen v Talumu prejemam pomoč v obliki štipendije, za kar sem vam zelo hvaležna. Vedeli sva, da je Talum veliko in uspešno podjetje, nisva pa imeli predstave o tem kaj vse je potrebno narediti za uspešnost podjetja.

Kako bi predstavili Talum - spoznanja o njem in delo v kadrovski službi - svojim kolegicam, ki ne vedo, kje in kaj je Talum?

Svojim kolegicam, ki ne vedo, kje in kaj je Talum, bi povedali, da je to uspešno, sodobno podjetje v Kidričevem, ki proizvaja primarni aluminij in aluminijske proizvode najvišje kakovosti. Posebej dobro sva spoznali delo v kadrovski službi, v okviru katere delujeta tudi socialni delavki – najini svetovalki.

Kakšna so vajina spoznanja o delu socialne delavke v podjetju? Se zelo razhajajo s teorijo, ki jo poslušata na fakulteti?

Delo v kadrovski službi se nama je zdelo zelo zanimivo in razgibano. Svojim študij-

Nataša Skledar

očjo vseh članic Kadrovske službe, da sva vse to spoznali in dobili dovolj podatkov o podjetju in socialnem delu v njem, da bova lahko uspešno predstavili najino prakso.

Ob zaključku najine prakse bi se želeli posebej zahvaliti članici Uprave Brigiti Ačimovič in vodji Kadrovske službe Mariji Hrovatič, ki sta nama omogočili najino prakso in obenem tudi najinima svetovalkama Jožici Tumpej in Veri Špendl za tako dobro mentorstvo, ki ga v najinem študiju do sedaj še nisva bili deležni. Hvala tudi vsem ostalim članicam Kadrovske službe, da ste nama dovolile biti del vas.

V kolikšni meri je praksa zadovoljila vajina pričakovanja?

S prakso sva zelo zadovoljni. Navdušeni sva nad sprejemom, zavzetostjo in pom-

Vera Peklar

ČASOPIS ZA ZGODOVINO IN NARODOPISJE Review for History and Ethnography

Spoštovani gospod
Danilo Toplek, generalni direktor
TALUM Kidričevo

2325 Kidričevo

Maribor, 20. marec 2003

SPOŠTOVANI!

Najlepše se Vam zahvaljujem za podarjena sponzorska sredstva za tematsko številko najstarejše slovenske humanistične znanstvene revije ČZN -120 LET NARODNEGA DOMA PTUJ, katere urednik sem. Želim Vam še naprej uspešno vodenje Taluma, ki naj čez desetletja postane najstarejša in najuspešnejša tovarna v slovenskih rokah!

Lep pozdrav!

Časi, ko so v naših krajih vse ključne položaje v gospodarstvu imeli tujci, še niso tako daleč. Prav je, da se tega zavedamo vsi, ne le zgodovinarji!

Predsednik Uprave mag. Danilo Toplek

ČASOPIS ZA ZGODOVINO IN NARODOPISJE
REVIEW FOR HISTORY AND ETHNOGRAPHY
IZDAJATA
UNIVERZA V MARIBORU IN ZGODOVINSKO DRUŠTVO V MARIBORU

Urednik:
dr. Marjan Žnidarič

Bili smo v Planici

Začelo se je v zelo hladnem jutru na železniški postaji na Ptujju ob četrti uri zjutraj in pred našo tovarno petnajst minut kasneje. Pričakalo nas je šest avtobusov visoke turistične kategorije in nas popeljalo novim dogodivščinam naproti.

Po začetnem preštevanju, razdelitvi vstopnic za ogled poleto in obveznih sendvičev, sokov in suhega sadja, smo se podali na pot. Sindikalisti smo prevzeli vlogo vodičev posameznih avtobusov in ni nam bilo lahko voditi skoraj tristo izletnikov s skoraj toliko posameznimi željami. Eni bi lulali, drugi kakali, tretji so bili lačni, četrti so čutili neizmerno žejo, peti.... Pa se je kljub vsemu vse dobro izteklo, saj smo imeli za volani avtobusov izkušene "mačke", ki so nam svetovali pri potovanju. Že proti Jesenicam se je začel namreč močno gostiti promet in prav lahko bi se zgodilo, da bi prišli pod Ponce, ko bi organizatorji že pripravljali velikanko za naslednji tekmovalni dan. Od Kranjske Gore naprej smo se premikali po polževo. Po odcepu proti dolini skakalnic smo dobili informacijo, da so vsi parkirni prostori namenjeni avtobusom že zasedeni, zato smo se podali proti italijanski meji in parkirali avtobuse nekaj kilometrov od skakalnice, kar ob cesti. Šele takrat smo se zavedali, da nismo na Katarininem sejmu na Ptujju, temveč da se bo tukaj dogajalo nekaj velikega. In še res je. Nepopisna gneča ljudi pod velikanko je napovedovala izreden dogodek.

Vsak si je našel primeren prostor v gneči. Nismo se še privadili na nenavadno vzdušje, ko je že padel nov svetovni rekord. Bilo je v poskusni seriji. Za veselje je tokrat poskrbel Matti Hautamaeki. Prostor pod in okrog letalnice se je še kar naprej polnil z radovedneži. Prva serija se je končala zelo hitro, brez posebnih zapletljajev, kar pa ne bi mogel reči za finalno serijo. Veter je stopnjeval svojo moč, tako da so organizatorji spravili tekmo pod streho z rahlo zamudo.

Polni vtisov smo na koncu prisostvovali podelitvi lovorik. Moramo omeniti tudi nepozaben koncert naših "pleh" muzikantov »Pepi krulet« z Antonom Brglezom, Francem Černenškom in Markom Medikom na čelu. Fantje so si s svojim show programom pridobili mnoge simpatije gledalcev in poslušalcev in tako na najlepši način poskrbeli za našo prepoznavnost.

Po vsej tej planiški veselici smo se polni vtisov napotili proti avtobusom, kjer smo dobili informacijo, da je v okolici letalnice bilo tega dne parkiranih okrog tisoč avtobusov in vsi smo pritrdili govorniku pod letalnico, da je bilo udeleženih čez 60.000 gledalcev, od tega okrog 1300 harmonikarjev, ki so vpisali dogodke izpod Planice v Guinnessovo knjigo rekordov.

Zahvaljujemo se predvsem Upravi in Sindikatu SKEI Taluma za občutno donatorstvo. Da pa je ogled uspel tako kot je, nosijo velike zasluge še Vital, d.o.o., ki nam je pripravil slastno popotnico, turistična agencija Sonček, ki je vodila organizacijo potovanja, pri čemer ji je pomagalo avtobusno podjetje Myland iz Celja z izkušenimi šoferji, Podjetje Zel, ki nam je pripravilo suho sadje in nenazadnje disciplinirani udeleženci, ki so se razšli z željo, da bi podoben izlet še kdaj ponovili. SKEI

